

OGÓLNOPOLSKI ZWIĄZEK ZAWODOWY PIELĘGNIAREK I POŁOŻNYCH ZARZĄD KRAJOWY

Warszawa, dnia 3.07.2020r.

ZK-998/VII/2020

Pan

Zbigniew Ziobro

Minister Sprawiedliwości - Prokurator Generalny

dot. wezwanie o natychmiastową nowelizację przepisu art. 37a Kodeksu karnego w kierunku powrotu do możliwości alternatywnego orzekania przez Sąd za czyny zagrożone karą pozbawienia wolności nieprzekraczającą 8 lat grzywny albo kary ograniczenia wolności.

Działając w imieniu Ogólnopolskiego Związku Zawodowego Pielęgniarek i Położnych w Warszawie – po dyskusji jaka miała miejsce na Zarządzie Krajowym OZZPiP w dniu 02-07-2020r. – jestem zobowiązana **zaprotestować** przeciwko dokonanej bez jakichkolwiek konsultacji społecznych nowelizacji ustawy Kodeks karny. Pod przykrywką rzekomo Tarczy Antykryzysowej 4.0 Rząd RP w ustawie z dnia 19 czerwca 2020r. o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID-19 (Dz.U. z 2020r. poz. 1086) doprowadził do istotnej zmiany przepisów Kodeksu karnego. **Zmiana ta odbyła się z rażącym naruszeniem zasad legislacji i weszła w życie bez żadnego okresu przejściowego.**

Państwo Polskie nie może tak ważnymi zmianami Kodeksu karnego zaskakiwać obywateli. **Zmiana przepisów została starannie ukryta w trakcie procesu legislacyjnego, a tytuł ustawy w ogóle nie wskazuje, że przepisy nowelizacji dotyczą tak ważnej materii jak prawo karne.**

Nasze obawy powoduje nowe brzmienie art. 37a ustawy Kodeks karny obowiązujące od 24 czerwca 2020r. Przepis niby nic nie znaczący, zawarty w części ogólnej, ale po głębszym zastanowieniu przepis, który w naszej ocenie **wywoła ogromną szkodę dla zdrowia i życia obywateli!**

Przed zmianą art. 37a ustawy Kodeks karny stanowił, że jeżeli ustawa przewiduje zagrożenie karą pozbawienia wolności nieprzekraczającą 8 lat, Sąd mógł – według oceny stanu faktycznego i okoliczności zdarzenia – orzec grzywnę albo karę ograniczenia wolności. W tej sytuacji Sąd orzekający miał „pewnego rodzaju swobodę” w wymierzaniu kary w zależności od całościowej

Ogólnopolski Związek Zawodowy Pielęgniarek i Położnych Zarząd Krajowy z siedzibą w Warszawie

ul. Podwale 11 lok. 311 | 00-252 Warszawa tel. (022) 504 42 67 | 504 42 69 | fax. (022) 504 42 54 | e-mail: biuro@ozzpij.com.pl | www.ozzpij.com.pl

NIP: 888-20-68-724 | REGON: 910234133

oceny okoliczności faktycznych, bowiem mógł zamiast bezwzględnego orzekania o pozbawieniu wolności zdecydować o karze grzywny lub karze ograniczenia wolności. Tymczasem po zmianie nie będzie to już możliwe. Obecnie jeżeli przestępstwo jest zagrożone tylko karą pozbawienia wolności nieprzekraczającą 8 lat, **a wymierzona za nie kara pozbawienia wolności nie byłaby surowsza od roku**, sąd może zamiast tej kary orzec karę ograniczenia wolności nie niższą od 3 miesięcy albo grzywnę nie niższą od 100 stawek dziennych, jeżeli równocześnie orzeka środek karny, środek kompensacyjny lub przepadek.

I teraz dochodzimy do sedna naszego protestu, czyli **kompletne zaburzenie zasad orzekania o karach w przypadku ewentualnych błędów medycznych popełnionych przy wykonywaniu swoich czynności przez pracowników medycznych, w tym również przez pielęgniarki i położne**. Przykładowo art. 155 k.k. stanowi : Kto nieumyślnie powoduje śmierć człowieka podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5. Ten przepis szczególny opisuje zagrożenie tylko karą pozbawienia wolności, zatem nie przewiduje żadnej alternatywy wolnościowej przy orzekaniu przez Sąd. Zatem teoretycznie może znaleźć do tego przepisu zastosowanie od 24-06-2020r. przepis art. 37a § 1 k.k. w nowym brzmieniu, tyle że **jeżeli ewentualny błąd medyczny popełniony przy zabiegu powodowałby konieczność wymierzenia kary pozbawienia wolności np. 1 roku i 6 miesięcy to Sąd orzekający nie będzie miał żadnej innej możliwości tylko musi orzec wobec pracownika medycznego karę bezwzględnego pozbawienia wolności (nie może przecież również powyżej 1 roku orzec kary w zawieszeniu)**. Analogiczne obawy dotyczą przestępstwa opisanego w art. 160 k.k. tj. narażenia człowieka na niebezpieczeństwo.

Zmiana przepisu – niby niewinna w skutkach – **może spowodować powstrzymywanie się pracowników medycznych od ratowania życia i zdrowia ludzkiego**. Prosty przykład – pielęgniarka, która została sama na dyżurze nocnym na Oddziale Laryngologicznym – bo lekarz z niewiadomych przyczyn opuścił dyżur. Doszło do zachłyśnięcia pacjenta podczas jedzenia. **Czy po 24 czerwca 2020r. pielęgniarka ma ryzykować swoje uprawnienia zawodowe i nie zważać na odpowiedzialność karną podejmując próbę ratowania życia pacjenta?**

Wobec braku lekarza powinna wykonać zabieg tracheotomii co umożliwi pacjentowi oddychanie i wie jak to zrobić, bo niejednokrotnie asystowała przy tego typu zabiegach, choć oczywiście nie ma do tego uprawnień zawodowych. Przed zmianą przepisów nie było żadnej wątpliwości, że gdyby podjęła próbę ratowania życia lub zdrowia pacjenta nie groziłaby jej w żadnych okolicznościach kara pozbawienia wolności (bo przecież nie odpowiada za to że lekarz opuścił swój dyżur). Ostatecznie ryzykowała stosunkowo niewiele bo mogłaby otrzymać kary wolnościowe. Po zmianie przepisów od 24-06-2020r. w sytuacji nieumiejętnego wykonania

Ogólnopolski Związek Zawodowy Pielęgniarek i Położnych

ul. Podwale 11 (II p.) | 00-252 Warszawa | tel. (022) 504 42 67 | fax (022) 504 42 54 | e-mail: biuro@ozzpip.pl | www.ozzpip.pl

NIP: 888-20-68-724 | REGON: 910234133

zabiegu tracheotomii (popelnienia nieumylnie, w stresie i pod presjǎ błędu) – mimo że działanie jej podjęte było bezpośrednio w celu ratowania życia pacjenta – będzie jej groziła wprost kara bezwzględne pozbawienia wolności.

Gdyby Ministerstwo Sprawiedliwości w uczciwej legislacji dało możliwość przeprowadzenia konsultacji społecznych proponowanej zmiany, pewnie udałoby się przeredagować treść przepisu.

Obecnie - wobec tak niefortunnej i niechlujnej nowelizacji przepisów Kodeksu karnego – OZZPiP jest zmuszone **apelować do pielęgniarek i położnych o bezwzględne przestrzeganie zakresu swoich uprawnień zawodowych. Apelujemy, aby w żadnym wypadku nie podejmować działań wykraczających poza uprawnienia zawodowe.** Nawet w sytuacji, gdy macie praktyczną wiedzę jak dany zabieg wykonać, to w obecnej rzeczywistości prawnej jaka przygotowało dla was Ministerstwo Sprawiedliwości wydaje się, że należy się bezwzględnie ograniczyć wyłącznie do wykonywania czynności mieszczących się w zakresie posiadanych uprawnień zawodowych, chyba że każda z Was zaakceptuje ryzyko kary bezwzględne pozbawienia wolności.

Wyjaśnienia i zaklinanie rzeczywistości, jakie teraz próbuje w wypowiedziach medialnych przedstawiać Ministerstwo Sprawiedliwości nic nie da. Zmiana przepisu się dokonała i choć pewnie nie o to chodziło autorom projektu to niestety wywołali taki, a nie inny skutek.

Przeraża nas niechlujność ustawodawcza. Oburzenie nasze wywołuje zestawienie tej zmiany z zmianą wprowadzoną przez ustawę o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, gdzie dodano art. 10c zgodnie z którym nie popełnia przestępstwa określonego w art. 231 Kodeksu karnego (tj. funkcjonariusz publiczny który przekracza swoje uprawnienia lub nie dopełnia obowiązków działa na szkodę interesu publicznego lub prywatnego) lub art. 296 Kodeksu karnego (tj. ten kto, będąc obowiązany na podstawie przepisu ustawy, decyzji właściwego organu lub umowy do zajmowania się sprawami majątkowymi lub działalnością gospodarczą osoby fizycznej, prawnej albo jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej, przez nadużycie udzielonych mu uprawnień lub niedopełnienie ciążącego na nim obowiązku, wyrządza jej znaczną szkodę majątkową), a także deliktu dyscyplinarnego ani czynu opisanego w art. ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych ten kto w okresie stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19, nabywając towary lub usługi niezbędne dla zwalczania tej choroby zakaźnej, narusza obowiązki służbowe lub obowiązujące w tym zakresie

Ogólnopolski Związek Zawodowy Pielęgniarek i Położnych

ul. Podwale 11 (II p.) | 00-252 Warszawa | tel. (022) 504 42 67 | fax (022) 504 42 54 | e-mail: biuro@ozzpip.pl | www.ozzpip.pl

NIP: 888-20-68-724 | REGON: 910234133

przepisy, jeżeli działa w interesie społecznym, zaś bez dopuszczenia się tych naruszeń nabycie tych towarów lub usług nie mogłoby zostać zrealizowane albo byłoby istotnie zagrożone.

Dochodzimy do wniosku, że z jednej strony Ministerstwo Sprawiedliwości w okresie stanu epidemii chciało zwolnić z odpowiedzialności funkcjonariuszy państwowych za ewentualne błędy i omyłki, które skutkowały by ich odpowiedzialnością karną, a z drugiej strony w okresie stanu epidemii doprowadza do zaostrzenia odpowiedzialności karnej wobec pracowników medycznych!

Jest to nieetyczne i sprzeczne z zasadami współżycia społecznego.

Nie dość, że pracowników medycznych brakuje w Polsce; nie dość, że wiele osób z tej grupy znajduje się w grupach ryzyka zwiększających podatność na zachorowanie COVID-19; nie dość, że pracują na pierwszej linii walki z COVID-19, w ciągłym stresie i w przemęczeniu, to Ministerstwo Sprawiedliwości w okresie szczytu epidemii dokłada im nowy „prezent” w postaci zwiększenia ich odpowiedzialności karnej za ewentualne błędy medyczne. Jest to po ludzku nieuczciwe, gdy zwalnia się jednocześnie w okresie epidemii COVID-19 z odpowiedzialności karnej „po całości” funkcjonariuszy publicznych. I jeszcze ta niechlujność ustawodawcy, gdy ten sam przepis zwalniający od odpowiedzialności karnej urzędników jest nie wiadomo po co umieszczony aż dwa razy w jednej ustawie (**art. 10c i art. 15w** – uchylony po niewczasie przy okazji kolejnej nowelizacji).

Jedyne, co teraz możemy jeszcze zrobić to wezwać Ministra Sprawiedliwości o opracowanie w trybie pilnym natychmiastowej nowelizacji przepisu art. 37a Kodeksu karnego w kierunku powrotu do możliwości alternatywnego orzekania przez Sąd za czyny zagrożone karą pozbawienia wolności nieprzekraczającą 8 lat grzywny albo kary ograniczenia wolności przynajmniej w sytuacji przestępstw, które mają zastosowanie w przypadku błędów medycznych. W przeciwnym razie to na sumieniu Ministra Sprawiedliwości będzie życie i zdrowie tych pacjentów wobec których nie podjęto ryzyka ratowania życia lub zdrowia.

Mając na uwadze powyższe, wnosimy o udzielenie odpowiedzi w trybie PILNYM.

La Związek

Przewodnicząca
Ogólnopolskiego Związku Zawodowego
Pielęgniarek i Położnych
Krystyna Ptok
Krystyna Ptok

Otrzymują : 1/ Adresat

2/ *ala*

Ogólnopolski Związek Zawodowy Pielęgniarek i Położnych